

عنوان مقاله:

تحلیل دیدگاه شهید اول پیرامون احکام حکومتی و ضوابط و معیارهای آن

محل انتشار:

فصلنامه جامعه شناسی سیاسی ایران، دوره 5، شماره 5 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

فاطمه یاری - دانشجوی دکتری، گروه علوم قرآن و حدیث، دانشگاه قم، قم، ایران

سعیده غروی - دانشیار گروه علوم قرآن و حدیث، دانشگاه قم، قم، ایران

خلاصه مقاله:

احکام حکومتی در خلال بررسی‌های فقیهان، در سه مرحله تطور داشته است. بدین سان که شیخ مفید و شیخ طوسی آن را در فقه بنا نهاده و شهید اول در آن تحول ایجاد کرد و در سایه نظریات فقه‌های عصر صفوی رابطه آن با مصلحت مشخص شد و امام خمینی طرح جامعی درباره آن نمایاند. پژوهش حاضر در صدد است با اتخاذ روش تفسیری- کیفی، به بررسی و تحلیل نظریات شهید اول در مورد احکام حکومتی بپردازد. بررسی‌ها نشان داد شهید اول علاوه بر مطرح نمودن موضوعات فقهی در حوزه مصلحت نظیر فقیهان قبل از خود و پیرایش دیدگاه ایشان از اختلاط با نظریات اهل سنت، ابعادی دیگر از این موضوع را در قالب قاعده‌های فقهی مورد بررسی قرار داد و از این رهگذر به آن‌ها حالت کلی و عام بخشید و برای اولین بار مصلحت را ذیل عنوانی مستقل مطرح نمود. وی گام‌های نوینی در راه بازشناسی مفهوم مصلحت و تقسیم آن به اقسام مختلف برداشت و ارتباط آن‌ها را با احکام حکومتی در قالب قاعده‌های فقهی بیان نمود و مصلحت را به عنوان مبنا و ضابطه احکام حکومتی دانست و بر مراعات نمودن اهم و مهم و اجرای احکام شرعی هم تأکید داشته و نیز برای اولین بار مقاصد شرع را به حفظ نفس، دین، عقل، نسل و مال تقسیم نموده و مصلحت را از زاویه دیگری دارای سه نوع ضروری، حاجی و کمالی دانست.

کلمات کلیدی:

شهید اول، حکم حکومتی، ضوابط، معیارها

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1522018>

